

[illegible]

Апрель 2024	Иван Сидоров Станислав	Член на С.А.	ПТДП/П	13	373.2	4851.6	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Златин Иванов Киряков	Член на С.А.	ПТДП/П	23		4851.6	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Красимир Манолов Тенков	Изпълнителен директор	ПТДП/П	13	Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 3 373.200к. Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 4. 746.401к.	14 554.80	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
Май 2024	Иван Сидоров Станислав	Член на С.А.	ПТДП/П	23	373.2	4851.6	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Златин Иванов Киряков	Член на С.А.	ПТДП/П	13		4851.6	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Красимир Манолов Тенков	Изпълнителен директор	ПТДП/П	15	Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 3 373.200к. Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 4. 746.401к.	21277.4	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Общо спестителска сума за преместването
Юни 2024	Иван Сидоров Станислав	Член на С.А.	ПТДП/П	15	373.2	7090.8	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Общо спестителска сума за преместването
	Златин Иванов Киряков	Член на С.А.	ПТДП/П	25	Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 3 373.200к. Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 4. 746.401к.	16 794.00	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Красимир Манолов Тенков	Изпълнителен директор	ПТДП/П	15		5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
Август 2024	Иван Сидоров Станислав	Член на С.А.	ПТДП/П	15	373.2	5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Златин Иванов Киряков	Член на С.А.	ПТДП/П	15	Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 3 373.200к. Стойност на една баница едновременно с/в. № 56, ал. 4. 746.401к.	16 794.00	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Красимир Манолов Тенков	Изпълнителен директор	ПТДП/П	15		5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
Септември 2024	Иван Сидоров Станислав	Член на С.А.	ПТДП/П	15	373.2	5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Златин Иванов Киряков	Член на С.А.	ПТДП/П	15		5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав
	Красимир Манолов Тенков	Изпълнителен директор	ПТДП/П	15		5598	НОВА ТАКОВА	НОВА ТАКОВА	Абав

Сентябрь 2024	Кусенир Манасов Темников	Исполнительный директор	ПРИПТ	15	Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.3- 373.20м. Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.4- 766.40м	16 794.00	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Иван Сидоров Саволов	Член на С.А	ПРИПТ	15	373.2	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Захарин Ильясов Киряков	Член на С.А	ПРИПТ	15	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр	
Октябрь 2024	Кусенир Манасов Темников	Исполнительный директор	ПРИПТ	15	Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.3- 373.20м. Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.4- 766.40м	16 794.00	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Иван Сидоров Саволов	Член на С.А	ПРИПТ	15	373.2	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Захарин Ильясов Киряков	Член на С.А	ПРИПТ	15	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр	
Ноябрь 2024	Кусенир Манасов Темников	Исполнительный директор	ПРИПТ	15	Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.3- 373.20м. Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.4- 766.40м	16 794.00	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Иван Сидоров Саволов	Член на С.А	ПРИПТ	15	373.2	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Захарин Ильясов Киряков	Член на С.А	ПРИПТ	15	5598	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр	
Декабрь 2024	Кусенир Манасов Темников	Исполнительный директор	ПРИПТ	13	Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.3- 373.20м. Стойкость на одну базу вспомог. сч. № 56.А.4- 766.40м	18 492.91	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Иван Сидоров Саволов	Член на С.А	ПРИПТ	13	373.2	3358.8	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр
	Захарин Ильясов Киряков	Член на С.А	ПРИПТ	13	3358.8	ИВНД ТАРКОМ	ИВНД ТАРКОМ	Общая производственная сумма за триместр	

Исполнительный
Директор Темников,
Руководитель отдела №1

Утверждаю
г.р. Кусенир Темников,
Исполнительный директор
"МБЛ-Полесение" АД

О Т Ч Е Т

за устойчивост, въздействието върху околната среда на „МБАЛ-Пазарджик“ АД, град Пазарджик

Опазването и укрепването на човешкото здраве зависи не само от социалноикономически и поведенчески фактори, но и от качеството на средата, в която хората живеят. Човешкото осъзнаване успеха климатичните промени и отчита вредните последици, което налага в световен план налагане на ограничени и правила, с които да се намалят пагубното въздействие върху околната среда. Околната среда с нейните фактори влияе пряко на всяка организация, като формира пропуските на взаимовлияние във и извън нея. За да се опази околната среда и човешкото здраве е необходимо тясно сътрудничество не само между секторите на здравеопазването и на околната среда, но и съгласуване усилия с ведомствата, които отговарят за дейности, напасящи вреда на околната среда: енергетика, промишленост, селско стопанство, транспорт и т.н. Всички тези институции трябва да бъдат дълбоко обвързани, както с опазването, така и с възстановяването на околната среда.

Въздействието върху околната среда е нормативно утвърдена процедура за установяване, анализиране, оценяване и прогнозиране на изменението, които при реализирането на стопански дейности могат да възникнат като последици за природните компоненти и комплекс и за здравето на населението. Съществува ясна връзка между състоянието на околната среда и здравето на населението. Хората постоянно са изложени на множество рискове, замърсяване на въздуха, водата и шумово замърсяване и др., които се комбинират и в някои случаи действат съвместно, засягайки здравето. Здравата природа е ключов механизъм за осигуряване на добро обществено здраве, чрез който се намаляват заболяванията и се насърчават добро здраве и благосъстояние. Екологичният отпечатък на предоставяните здравни грижи, включва голямо разнообразие от замърсятели на въздуха, водата и почвата, предимно от вредната за остатъци-производството на фармацевтични продукти и други химикати, медицински изделия, болнично оборудване и инструменти/също има непосредствено и отрицателно въздействие върху здравето. Болниците имат значително въздействие върху околната среда поради своето енергийно потребление, използването на ресурси и генерирането на отпадъци.

Някои от основните фактори, които влияят върху околната среда, включват:

Енергийна консумация - използва се значително количество енергия за отопление, охлаждане, осветление и работа на медицински оборудвания. Високото енергийно потребление води до увеличаване на въглеродните емисии и въздействието върху климата.

Отпадъци - генерират се големи количества отпадъци, включително медицински отпадъци (като игли, шприцеве, химикати), пластмаси, хартия и храна. Неправилното третиране на тези отпадъци може да доведе до замърсяване на водни източници и почва.

Медицинските отпадъци са с висока степен на обществена опасност поради възможността за разпространението на заразни и инфекциозни болести. Екологосъобразното управление на опасните медицински отпадъци от лечебните заведения е от голямо значение, с оглед предотвратяване и ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Разделното събиране на медицинските отпадъци е ключа към тяхното ефективно управление. То гарантира избора на правилен метод за обезвреждане, безопасността на персонала, минимизирането на вредите за околната среда и рециклиране при възможно най-малък разход на ресурси. Образуваните отпадъци е необходимо да бъдат разделени и събрани в съответствие със специфичните изисквания за третирането им.

Използване на вода - използват се големи количества вода за хигиенни цели, измиване на инструменти и дъргии дейности. Това води до по-високото натоварване на местните водозточници.

Химикали и лекарства - използването на химикали в болнични лаборатории, както и изхвърлянето на стари лекарства, може да замърси почвата и водата, ако не се управляват правилно.

Отпадъци от лекарства - лекарства с изтекъл срок / не са използвани / могат да бъдат опасни за околната среда, ако не се съхраняват и унищожават правилно. Неправилното изхвърляне на лекарства може да доведе до замърсяване на водните източници и да навреди на местната флора и фауна.

Отпадъци от храна - лечебните заведения генерират значителни количества отпадъци от храна, които могат да включват не само неизползвани ястия, но и съставки, които не са били подготвени или използвани. Тези отпадъци, ако не се управляват ефективно, могат да допринесат за повишаването на нивата на метан в депата за отпадъци.

Климатични промени и управление - болниците също така играят важна роля в отговор на климатичните промени, тъй като те често се намират в райони, които могат да бъдат засегнати от екстремни климатични явления като наводнения, горещини или бури. Те трябва да бъдат подготвени да се справят с тези предизвикателства, както и с новопостъпващите здравни проблеми, които могат да възникнат в резултат на климатични промени (като инфекциозни болести, заболявания свързани с топлинни вълни и т.н.).

Политиката на „МБАЛ - Пазарджик“ АД по отношение на околната среда е насочена към намаляване на отрицателните и увеличаване на положителните въздействия върху околната среда от цялостната дейност на дружеството. Лечебното заведение провежда екологичната си политика в съответствие с националните и европейските препоръки и законови изисквания в областта на опазване на околната „МБАЛ - Пазарджик“ АД следва политика на отговорно отношение към проблемите на околната среда и изисква от своите служители и контрагенти подобно отговорно поведение, с цел намаляване на вредното въздействие върху заобикалящата ни среда.

Неправилното управление на отпадъците от лечебните заведения се явява един от проблемите, пред които е изправена България. Тези отпадъци представляват не само потенциален източник за замърсяване на въздуха, почвата и водата, но и значителен риск за общественото здраве.

Отпадъците в „МБАЛ - Пазарджик“ АД се класифицират въз основа на едно или комбинация от няколко свойства:

- Инфекциозни отпадъци – със съдържание на инфекциозни микроорганизми;
- Патолого - анатомични отпадъци - телесни части и органи, включително банки кръв и кръвни продукти образувани от хирургията и медицинска дейност;

- Фармацевтични отпадъци - съдържащи химични вещества, токсични химикали и препарати;
- Отпадъци със съдържание на тежки метали.
- Отпадъци със съдържание на остри предмети.

Предприети мерки за организиране въздействието на болницата върху околната среда:

- Лечебното заведение има разписани "Вътрешни правила и процедури за управление на опасните отпадъци".
- Със заповед на изпълнителния директор на "МБАЛ-Пазарджик" АД е определено лице, което е ангажирано с процеса на събиране и съхраняване на отпадъците от всички струktури на лечебното заведение и предаването им за обезвреждане.
- "МБАЛ-Пазарджик" АД има склучен договор с фирма "МЛ-България" АД по силата на които изпълнителят се задължава ежедневно със собствен транспорт и собствени контейнери, да извозва болнични отпадъци по видове, както и да извозва и обезврежда опасни болнични отпадъци.

Дружеството е създадено оптимални условия за потъване на природен газ, сноматикни за намаляване на употребата на горива с неблагоприятни екологични характеристики. Изшиката води до намаляване на емисиите на вредни вещества, отпадъци в атмосферния въздух и е един от ефективните инструменти в борбата с климатичните промени, като допринася за устойчиво намаляване на емисиите на парникови газове. Едновременно с това допринася за повишаване на енергийната ефективност.

➤ **Разделно събиране на отпадъците, като различаването става още при източника в торби/ контейнери за различни видове отпадъци. Основен принцип при всички схеми/системи за управление на отпадъци е те да бъдат разделно събрани при източника на образуването им, след което да се използва най-подходящия екологосъобразен метод за обезвреждане и/или оползотворяване на всеки вид отпадъци.**

➤ **Подобряване на техническите средства за пренасяне на отпадъци в лечебното заведение по отношение на лесно товарене и разтоварване, липса на остри краища за избягване на повреди по торбите/ контейнерите за отпадъци при товаренето и разтоварването, лесно почистване и други.**

- **За намаляване на въглеродните емисии са предприети следните мерки:**
 - намаляване на енергийната консумация в сградите чрез инсталиране на изолация;
 - използване на възобновяеми източници на енергия (соларни панели) - монтирани са 4 броя соларни батерии с 19 бр. клетки за зареждане на вода;
 - по етапно в отделищата се монтира LED осветление;
 - подобряване и подмяна на системите за климатизация и вентилация.
- **За организиране разхода на вода чрез поставяне на водоспестяващи технологии, като по-нископоточни тоалетни, водни спестяващи душове и мивки;**
- **За намаляване на хранителните отпадъци в болницата е въведена система за ефективно планиране на храната, която минимизира отпадъците, чрез по-добро прогнозиране на нуждите на пациентите.**
- **По отношение на лекарствата с изминал срок "МБАЛ-Пазарджик" АД има склучен договор за извозване и обезвреждане на опасни болнични отпадъци.**

длерните лекарства които не са използвани преди изтичане на срока на годност се връщат на доставчика.

Основните направления в прожекданата от "МБАЛ - Пазарджик" АД политика за околната среда са:

- Договори със съответните фирми за предаване на отпадъци в изпителни на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците и други;
- При възможност замаяна на пластмасови с издълки от рециклирани и биопластични материали;
- Намаляване на потреблението на пластмаса, като се минимизира използването на еднократни продукти;
- Намаляване обема на образувани отпадъци чрез използване на ново оборудване;
- Организира, координира и провежда превантивни мерки и дейности по въпросите за екологичното управление по време и след профилактика и лечение на тежки остри респираторни инфекции, в т.ч. COVID-19 (коронавирус), съобразени с препоръките на Министерството на здравеопазването.

- Контрол на енергийните разходи;
- Възобновяем ресурси и устойчиво снабдяване - към момента "Фотоволтаичната енергия" е най-атрактивната и дискутирана в областта на съвременната енергетика. Това е един от най-екологичните начини за добиване на електроенергия, а развитието на (възобновяем енергийни източници) инсталации предстои да постига значителни успехи в световен мащаб. Използването на възобновяем ресурси за снабдяване на болницата с енергия, вода и други ресурси е още една възможност за намаляване на екологичния отпечатък. Инвестицията в съвременни панели може да намали зависимостта от външни, неустойчиви източници. При наличие на средства, чрез /самофинансиране или финансиране по проекти ръководството на "МБАЛ - Пазарджик" АД планира да изгради фотоволтаична електро централа /възобновяем енергийни източници/ за собствени нужди с мощност до 1 MW.

- Зелена инфраструктура - увеличаване на зелените пространства във вътрешната инфраструктура на лечебното заведение с цел намаляване замърсяването на въздуха и използването им за отлик и терапевтични цели за пациентите.

Лечебните заведения имат значително въздействие върху околната среда, но с правилното управление и прилагане на устойчиви практики могат да намалят този ефект. Чрез отговорни действия, както от страна на ръководството на болницата, така и от страна на пациентите и персонала, можем да създадем по-зелени и устойчиви здравни заведения. Ръководството на "МБАЛ-Пазарджик" АД декларира своята ангажираност и отговорност към качеството и безопасността на предоставяните политики за управление на околната среда. Усилителна на ръководството на "МБАЛ - Пазарджик" АД за опазване на околната среда са насочени към недопускане на екологични проблеми, тъй като те имат отношение към качеството на живота и здравето на хората. Опазването на околната среда с неотложно и от решаващо значение за бъдещето на човечеството. Не са констатирани рискове, които да са оценени като значими с много високо въздействие върху околната среда, няма постъпили жалби и сигнали от обществеността.

Д-Р КРАСИМИР ТЕМНИЛОВ:

Изпълнителен Директор на "МБАЛ - Пазарджик" АД

**ОТЧЕТ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
НА "МБАЛ-ПАЗАРДЖИК" АД ГР. ПАЗАРДЖИК
ИРЕЗ 2024 г.**

Оценката на риска е критичен процес за запазване на безопасността и ефективността на всяко лечебно заведение и е ключов компонент от стратегическото управление на всяка организация, особено в здравеопазването. Тя помага за идентифициране на потенциални заплахи и предотвратяване на рисковете, които могат да намалят сериозността на инцидентите, да подобрят качеството на грижите и да осигурят по-голяма устойчивост на организацията. Чрез идентифициране, анализ и оценка на рисковете, лечебното заведение може да осигури безопасност на пациентите и персонала, да минимизира финансовите загуби и да подобри качеството на предоставяните услуги. Приложението на различни методи и инструменти за управление на рисковете също така помага на организацията да бъде по-подготвена за неочаквани събития и да осигури стабилност в динамичната здравна среда. Категорично риск не е намерила общоприето и важно за всички или поне за множество ситуации определяне. Във всяка сфера на обществения живот присъства и опасност, неблагоприятно отклонение от очакван резултат, възможност за увреждане, вероятност за нанасяне на материална щета, опасност от настъпване на загуба на човешки живот. Тази липса, обаче не дава възможност за изграждане на общоприета система за оценяване на рисковете, която да даде възможност за сравнение и подреждане на различни класове рискове по приоритет. Това създава трудности при прякото съпоставяне на рисковете с използване например на количествени методи. От друга страна, рисковете са динамична величина. Факторите, които ги определят се променят с висока скорост. Промени се и съчетанието между факторите, което също влияе и върху равнището на риска. Поради тази причина установените характеристики на риска за дадена ситуация в даден момент няма да бъдат валидни за следващия месец или година. Оценката на риска се използва за взимане както на краткосрочни, така и на дългосрочни решения.

Оценката на риска се използва, за да се определи потенциалното минимизиране на риска и излагането на риск. Тя може да се дефинира като системен процес на описване и установяване количеството на риск. Тя може да се дефинира като системен процес на описване и установяване количеството на риск, свързан с процеси, действия или събития. Оценката на риска е част от процеса по управление на риска, след което координирано и икономично се прилагат ресурси с цел минимизиране, съгласно и контрол на вероятността и/или влиянието от неблагоприятни събития. Управлението на риска се смята за успешно, когато се намери начин рисковете да се избегнат, намалят или застраховат.

При оценката на риска следва да се вземе предвид:

- Рисковете, които съществуват в областта на действие;
- Възможните последици и общия ефект при реализация на рисковете;

- Ефективни методи за оценка и идентифициране на възможни рискове;
- Вътрешни процедури по контрол за превенция и управление на риска;
- Алернативни действия, в случай на реализация на рискове.

С оглед подобряване на управлението и постигането на целите през 2024г. „МБАЛ-Пазарджик“ АД продължи процеса по нагряждане и развитие на системите за финансово управление и контрол. Управление на риска е един от елементите на системите за финансово управление и контрол, въведен в „МБАЛ-Пазарджик“ АД, който включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане на целите на организацията. С оглед да се информира ръководството за областите на риск, в които трябва да се предприемат действия в „МБАЛ-Пазарджик“ АД ежегодно се извършва оценка на риска. За по-ефективното управление на риска в „МБАЛ-Пазарджик“ АД се прилага „Стратегия за управление на риска“ съгласно която в процеса по управление на риска участват и трите линии на защита, включващи:

- **първа линия на защита като отговорност** - ръководството на лечебното заведение и ръководителите на всички клиники и структурни звена в качеството им на собственици на риска
 - **втора линия на защита** - изпълнява функциите по управлението на риска и подпомага контролите от първа линия на защита. Служители/ звено които не са собственици на риска, но подпомагат управлението му.
 - **трета линия на защита**-независим вътрешен одит осигурява независима и обективна увереност и съвети относно адекватността и ефективността на управлението на риска.
- Големината оценка на риска в „МБАЛ-Пазарджик“ АД през 2024 г. условно може да се раздели на два етапа:

- изготвяне на обобщен риск-репистър за всички структурни звена;
- определяне на мерки за тяхното управление.

Рискове оказващи въздействие върху резултатите при осъществяване на дейността на дружеството през 2024г. и включени в риск-репистъра за проследяване.

1.РИСК - Физически и компютърни заплахи за сигурността на информацията:

Физическите и компютърните заплахи за сигурността на информацията са два основни типа заплахи, които могат да компрометират конфиденциалността, целостта и достъпността на данни. Те могат да произтичат от различни източници и да имат сериозни последиствия за бизнеса и личната сигурност. Физическите заплахи се отнасят до събития или действия, които могат да засегнат физическата инфраструктура, където се съхраняват данни или оборудване.

➤ **Кражба на оборудване** - физическо устройство като компютър, лаптоп или сървър бъде откраднато, може да се получи несанкциониран достъп до чувствителни данни.

➤ **Пожар и природни бедствия** - пожар, наводнение или земетресение могат да унищожат физическите носители на информация като твърди дискове, сървъри или архиви.

➤ **Неупълномощен достъп** - лице без разрешение може да влезе в помещението с чувствителна информация и да изкопира или унищожи данни.

➤ **Износване и повреди на оборудването** - стареенето или дефекти в хардуера могат да доведат до загуба на данни, ако няма подходящо архивиране.

Компютърни заплахи:

Компютърните заплахи се отнасят до софтуерни и мрежови атаки, които са насочени към компрометиране на цифровата сигурност на данните.

➤ **Виръс и зловреден софтуер** - зловредни програми, като вируси, троянски коне и червеи, могат да заразяват системи и да компрометират данни, да ги изтрият или да ги изпратят на злонамерени външни лица.

➤ **Финансирани атаки** - атаки, които се опитват да измамат потребителите да разкрият чувствителни данни като пароли или банкови сметки чрез фалшиви електронни съобщения или уебсайтове.

➤ **Отказ на услуга (DDoS атаки)** - атаки, които целят да наводнят системите с трафик, което да доведе до блокиране на услуги или неуспех на системите.

➤ **Несигурни мрежи и криптиране:** Ако мрежата, през която се предават данни, не е защитена с криптиране, нападателите могат да прихванат информацията и да я използват за неоторизирани цели.

➤ **Вътрешни заплахи** - работници или служители с достъп до чувствителни данни могат да ги злоупотребават или да ги изнесат без разрешение. Тези заплахи могат да бъдат както случайни, така и умислени.

➤ **Нулева уязвимост (Zero-Day уязвимости)** - уязвимости в софтуерни или хардуерни системи, които не са известни на производителите и за които няма още наличен патч. Това дава възможност на хакери да атакуват системите преди те да бъдат поправени.

Имайки предвид, че в „МБАЛ-Пазарджик“ АД се събира и обработва голям обем информация, включително данни една от оперативните цели за сигурност е „Защита на информационната сигурност“. Основна цел на компютърната сигурност е защита на информацията и хардуера от повреждане и кражба. Терминът сигурност на компютърната система обхваща процесите и механизмите, чрез които важната и чувствителна информация бива защитавана от неправомислен достъп, изменение или унищожаване, което би могло да бъде следствие, както от действията на лица с неудоволствено поведение, така и вследствие на случайни събития. Възникването на въздействията от настъпването на този риск е от съществено значение за постигане на оперативната цел, а вероятността от промяна и предположението за честота е възможна. Независимо от принципните мерки възникването на риска продължава да се определя като „Средно“, а вероятността от настъпването му „Ниска“, риска е оценен като „Среден“ и все още е значителен.

1.1.Принципни действия:

Принетите от страна на дружеството действия за контролирането на риска и преследването му в по-ниска категория са:

Закупуването на **специализирана хардуерна защитна стена** - филтриране на мрежови данни между хост или мрежа и дръгта мрежа, като например интернет, еномата за защита и мониторинг на трафика на данни в реално време.

Физическа защита - ограничаване на достъпа до сайтове и филтриране на мрежовия трафик.

Ежедневно в края на деня се прави резервно копие на информационната система. Осигурена е охрана на сървърното помещение с цел ограничаване на физическия

достъп с цел кражба и повреждане. Лечебното заведение разполага с необходимия софтуер и хардуер за поддръжка на информационна система. През годината текущо се извършва подмяна на остарели компютърни конфигурации със съвременни такива. Софтуерните продукти се актуализират периодично. Въпреки, че технологиите и практиките за защита се развиват постоянно, киберзаплахите и физическите рискове също се адаптират и стават все по-сложни. Затова е важно да се прилага многопластова защита, включително физическа сигурност, криптиране, обучение на персонала и използване на съвременни инструменти за мониторинг и откриване на заплахи.

На база използваните от дружеството ни технологии и познанията на технологичните тейдъни на развитието, към момента на изготвяне на настоящия отчет оценяваме остатъчния риск на влияние и вероятност като - нисък.

Риска попада в зелената зона, не са необходими допълнителни действия, но ще продължи наблюдаването му.

2.РИСК-Незавършване на започнати ремонти поради възникнали непредвидени събития, инфлация и др.:

Този риск е свързан с оперативна цел "Подобряване на материалната база" и е включен в риск-регистра по данни очакването, че последиците произтичат от пандемията ще оказват влияние и през 2024г. Нестабилното икономическо състояние в страната и военния конфликт между Русия и Украйна продължиха да оказват повишаване на цените на електроенергия и горива, което доведе и до повишаване на цените на всички предлагани продукти и услуги. Прогнозирането на размера на текущите разходи се оказа невъзможно.

В хода на обичайната си дейност дружеството беше изложено на различни рискове по-съществени от които:

➤ **Липсата на поддръжка/ремонт** /, което да доведе до рухване на сградния фонд на лечебното заведение и да предизвика неблагоприятни условия за предоставяне на медицински услуги на пациентите.

➤ **Повишаване на разходите за ремонти** - когато ремонтите не са довършени често се налага да се направят допълнителни ремонти, което води до увеличаване на разходите в бъдеще.

➤ **Сигурност и безопасност** – незавършените ремонти може да доведат до възникване на рискови събития или други сериозни инциденти.

➤ **Ценова риск** - риск от неблагоприятни изменения на цените. Промените в цените на материалите, труда и услугите могат да създадат сериозни рискове при изпълнение на ремонтни работи. Ако цените на материалите и труда се увеличат след започване на ремонта, може да доведе до невъзможност за завършване на проекта в рамките на първоначално определените средства. Това може да наложи прекъсване на ремонта или да изисква допълнително финансиране, което не е планирано.

➤ **Риск, свързан с паричния поток** - рискът, свързан с паричния поток е един от основните видове финансов риск, с който се сблъскват предприятията при инвестиционните проекти. Той се отнася до несигурността относно способността да се генерира достатъчно парични потоци, за покриване на финансови задължения, както и финансирание бъдещи инвестиции. Тук от съществено значение е договорната политика, която следва да защитава фирмените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти, както и навременни плащания на задълженията.

2.1.Предприети действия:

➤ Разработени инвестиционни намерения;

➤ Докладване от сѣрана на началниците на отделения и извършване на огледи относно степента на спешност.

➤ Степенуване на ремонтите съобразно тяхната спешност и финансова стойност.

➤ Физическа охрана и наблюдаване на сѣралите с цел организиране на физическия достъп с цел кражба и повреждане.

➤ Отправено искане до МЗ за отпускане на средства за капиталови разходи за извършване на СМР.

Към момента на съставяне на отчета държеството няма неразрешени завършени

ремонтни от изминатата 2024г. Читаме, че влиянието и въздействието от настѣпването на риска ще е от съществено значение за лечебното заведение. Вероятността от проявата и предотвратяемата му честота в условията на повишаване на цените е възможна. Оценяваме остатъчния риск на влияние и вероятност като - **сѣден**.

Риска е съществено и външен предприемителски мерки ще продължим да го наблюдаваме за да се предотврати преминаването му в по-висока рискова зона.

3. РИСК - Напускане на медицински персонал необходим за обезпечаване на дейността.

Този риск е свързан с оперативна цел „Кадрова устойчивост“ и е включен в риск-

петистъра поради необходимостта на „МБАЛ-Пазарджик“ АД от запазване и привличане на ключов медицински персонал. Кадровата устойчивост е приоритет на ръководството на лечебното заведение. Квалифицирания медицински персонал е един от най-ценните ресурси на болницата в условията на конкуренция между лечебните заведения за привличане на пациенти. Управлението на човешките ресурси е непрекъснат и целенасочен процес за привличане и подбор на подходящи кадри, тяхното обучение, мотивация, развитие и приноценното им използване за постигане на целите на болницата. Този процес включва още усъвършенстване на работната среда и условия на труд, осигуряване на устойчива и сигурна заетост, достойно трудово възнаграждение, съответстващо на постигнатите резултати, възможност за професионално усъвършенстване и кариерно развитие.

3.1. Предприети действия:

➤ Достигнати са нивата на основните трудови възнаграждения по отраслов Колективен трудов договор.

➤ Актуализиране на системата за заплащане на персонала при отчитане на индивидуалния принос и коефициент за ефективност;

➤ Сключени договори за обучение на специализанти - през 2024г. „МБАЛ-Пазарджик“ АД има сключени договори за обучение на специализанти - през 2024г. „МБАЛ-Пазарджик“ АД има сключени 10 бр. договори специализанти. Качеството на медицинските кадри като специалисти по отношение на придобита основна и профилна специалност е много добро.

Броя на лекарите със специалности към 31.12.2024г. е 128 бр. в т.ч. с една специалност 97 бр. и с две специалности 31 бр.

➤ През изминатата 2024г. „МБАЛ-Пазарджик“ АД има сключени 10 бр. договори за медицински услуги – консултации и оперативна дейност.

➤ През 2024г. лечебното заведение разработи и утвърди Програма за набиране на специализанти по управни грижи, които финансира изцяло със собствени средства.

С решение на Съвета на директорите на болницата са отпуснати общо 10 броя стипендии за студенти по здравни грижи в редовна форма на обучение - 6 броя стипендии - за медицинска сестра; 1 брой стипендия-за акушерка; 1 брой стипендия-за студенти по здравни грижи в редовна форма на обучение по здравни грижи : за медицинска сестра- 5 броя; за акушерка- 1 брой; за лекарски асистент- 1 брой. Със студентите са сключени договори, като те се заплащават да останат на работа в болницата за периода равен на времето, през което получават стипендия.

➤ През 2024г. болницата сключи договор с Агенцията за хората с увреждания по проект за подобряване на условията на труда за хора с увреждания за 19 броя работни места- лица в трудоспособна възраст. Целта е да се подобрят условията на труда на служителите ни с TEJIK решения.

Ръководството се стреми да създаде мотивационна среда и търси възможности за повишаване на доходите на работещите в лечебното заведение. Лечебното заведение успява да привлече нови специалисти-лекари и сестри и следващата основна цел, която си поставяме е да успеем да задържим този персонал .

Влиянието и въздействието от настъпването на риска ще е от съществено значение за лечебното заведение. Вероятността от проявата и предполагаемата му честота в условията на конкуренция между лечебните заведения в областта е възможна. Риска не може да бъде избегнат и следва да се ограничи в присмливия параметри. Читаме, че предприемите действия за третирането му са адекватни. Оценяваме остатъчния риск на влияние и вероятност като – **среден**.

Риска е съществен и възпреки предприетите мерки ще продължим да го наблюдаваме за да се предотврати преминаването му в по-висока рискова зона.

4. РИСК – Недостатъчни финансови средства от страна на МБАЛ и субектни от МЗ.

Липсата на средства за закупуване на нова апаратура е често срещан проблем, който може да затрудни мотризната на съществувашото оборудване. Закупуването на нова медицинска апаратура е важна стъпка за подобряване на качеството на здравните услуги и осигуряване на по-добра диагностика и лечение за пациентите. Този риск е свързан с оперативна цел „Подмяна на амортизирана и остаряла апаратура, закупуване на съвременна с възможност за напредък на по-високи технологии“ и е включен в риск-регистра поради невъзможността на лечебното заведение за извършване на дейности или допускане на грешки.

4.1 Предприети действия:

- разработена е инвестиционна програма за закупуване на апаратура на база конкретните нужди на лечебното заведение от нови технологии за диагностика, лечение, мониторинг на пациентите или подобряване на работния процес.
- обновяване на част от съществуващото оборудване чрез добавяне на нови компоненти или модернизация на текущите технологии - не се налага да се купува изцяло ново оборудване.
- набиране на средства или апаратура чрез дарения.
- отпускане на средства до МЗ за отпускане на средства за капиталови разходи за закупуване на медицинска апаратура;

В много случаи стойностите/цените са непосилни за лечебното заведение и без отпуснати средства от Министерството на здравеопазването не могат да бъдат закупени - Риска може да се сполети с друга организация /МЗ/. Считаме, че влиянието от настъпването му ще е от съществено значение за дейността на лечебното заведение. Вероятността от проявата и предпоставката му често е възможна.

Риска е "Съществен" и въпреки предприетите действия съседа да продължи наблюдението му, за да се предотврати преминването му в по-висока категория.

5. РИСК - Необвързаност между цели и бюджет, извършване на плащания поради допускане на грешки, не навременно събиране на дължимите вземания.

Необвързаността между цели и бюджет е често срещан риск, който може да доведе до сериозни финансови и оперативни затруднения. Ако целите на болницата не са ясно свързани с бюджета, това може да доведе до неефективност, неуправляеми разходи и в крайна сметка, до нарушаване на финансовата стабилност. Риска е свързан с оперативна цел "Запазване на финансовата стабилност" и е включен в риск-регистра попарти оптимизиране на оперативните разходи и повишаване събираемостта на вземанията както и изплащането на дължимостта към банките и др. институции, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние.

Контролната среда е основата за държите елементи на системите за финансово управление и контрол и осигурява стъктурирането и функционирането им. Тя определя отношението на ръководството и служителите към целите, процесите на управление и контрол в организацията. Изградена в "МБАЛ-Пазарджик" АД е прозрачна и съответства на големината и спецификата на лечебното заведение с ясно и точно описание на функциите, организационната на работа и е в съответствие с изискванията на Закона за лечебните заведения.

5.1 Предприети действия:

Прилагат се принципите:

➤ **Правилата за "Принципите при изплащане на дължимостта" -** когато всички дължимости изтежат еднакво важни, може да се обсъдят с проблем при разпределението на ресурси. Липсата на приоритет може да доведе до неадекватно изплащане на средства.

➤ **Втрешни правила за "Разпределение на приходите и разходите"** - Разпределението на приходите и разходите е важен аспект от финансовото управление, тъй като правилното разпределение гарантира ефективно използване на ресурсите и осигуряване на дългосрочна стабилност.

➤ **Втрешни правила за "Управление на дължимостта, за удовлетворяване на кредитните и за действия по предотвратяване предприемането на обезпечителни мерки"** - Правилното управление на дължимостта е от съществено значение за поддържане на добра кредитна репутация, поддържане на ликвидност и избягване на финансови затруднения. Управлението на дължимостта и удовлетворяването на кредитите изисква внимателно планиране, добра комуникация и ангажираност към спазването на договорните условия.

Управление на вземанията: Събиране на вземанията от клиенти в срок е ключово за поддържането на финансовия поток. Държеството изготвя и изпраща покани за доброволно плащане на суми от лектувани здравноосигурени лица.

➤ **Предприемат се съдебни действия** при дела с по-висок материален интерес.

➤ **Преглед на финансовите цели** заложен в **бизнес плана** - сравняване текущото финансово състояние с напредените прогнози спомогат да се идентифицират отклонения и да се предприемат корективни мерки.

➤ **Изготвяне на регуларни /тримесечни/финансови отчети.**

В държество са осигурени подходящи политики и практики за гарантиране изпълнението на основната дейност. Осигурено е подходящо разделение на отговорностите по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол.

Читаме, че риска не може да бъде изцяло избегнат, но чрез приложението на контроли и мерки е органичен в приемливи параметри. Влиянието от настъпването на посочените рискове ще е от съществено значение за дейността на лечебното заведение. Вероятността от проявата и предполагаемата му честота е възможна. **Риска е "Съществен", и въпреки предприетите действия слезва да продължи наблюдението му, за да се предотврати преминаването му в по-висока категория.**

При необходимост се извършва преглед и актуализация на вътрешните правила, регламентиращи извършването на основните контролни дейности в лечебното заведение.

Добре дефинираните стратегии за управление на риска, комбиниранни с ясни цели, могат значително да подобрят ефективността, стабилността и дългосрочния успех на лечебното заведение. Тези цели влияят върху критериите при взимане на управленски решения, включително и при решения, които влияят върху рисковете на организацията. Целите и критериите влияят също върху идентификацията на това кои очаквани събития са рискови и кои – не. Едновременно с това те могат да повлияят върху начина на оценяване на рисковете събития и подскладането им по приоритет. Ръководството на болницата е проактивно при идентифицирането и управлението на рисковете, като същевременно разработва стратегии за постигане на целите. Усилната на ръководството на "МБАЛ-Пазарджик" АД са насочени към качествен анализ на риска, количествен анализ на риска, планиране на отговорите на риска и контролиране на рисковете. "МБАЛ-Пазарджик" АД има разработена и функционираща система за финансово управление и контрол, включваща политики и процедури с цел постигане на разумна увереност, че целите на държеството са постигнати. Читаме, че разработената система гарантира правилното идентифициране на рисковете, свързани с дейността на държеството и подпомага ефективното им управление, обезпечава адекватното функциониране на системите за отчетност. Добрата комуникация, постоянният мониторинг и готовността за адаптация при възникване на нови рискове са важни за успеха на организацията.

Д-р КРАСИМИР ТЕМНИЛОВ:
Изпълнителен Директор на "МБАЛ - Пазарджик" АД